

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčije na leto 8 kron, pol leta 4 krone, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 13 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratne inseriranje znaten popust.

Slovenjegraški davčni nadzornik in šoštanjski volilci.

Interpelacija poslanca dr. Ploj-a in tovarišev na c. kr. finančnega ministra.

Dne 30. januarja 1905 smo interpelirali vsled postopanja c. kr. davčnega nadzornika v Slovenj Gradcu: a sedaj nam je ta davčni nadzornik zopet dal povod ter nas prisilil k novi interpelaciji.

Lani je c. kr. davčni inšpektorat v Slovenj Gradcu na očividni način ravno med reklamacijskim rokom za občinske volitve v Šoštanju razpisal osebni dohodninski davek, ne da bi raznim strankam vkljub napovedi naložil davek. In kar je posebno čudno, so se napovedi davka kot rekurz predložile vzklicni komisiji, ter je ta v konkretnem slučaju odločila, da se mizarju Jož. Lampretu ne predpiše višji davek.

Zdaj pa je zopet ravno med reklamacijskim rokom za bližnje občinske volitve v trgu Šoštanj, ker so bile lanske vsled neke formelne napake razveljavljene, davčni nadzornik v Slov. Gradcu vnovič predpisal osebni dohodninski davek, kar da povoda raznim pomislekom.

Nekemu tovarniškemu delavcu, imenom Jož. Ločanu, je bilo predpisanih za čas od 1. febr. do 31. dec. 1905 deset kron 90 vin., torej za letni dohodek 1500 do 1600 kron, ne da bi se tozadevno kaj poizvedovalo in ne da bi komisija za cenitev osebnega dohodninskega davka se bavila s tem vprašanjem.

Nekemu gospodu Erihu Negriju se je za letošnje leto predpisal osebni dohodninski davek v znesku 62 kron, 33 vin., torej za letni dohodek 4000 do 4400 kron, ker je baje isti nastavljen kot disponent in potnik pri šoštanjski tovarni zu usnje.

Najbolj čudovito pa je obdavčenje mizarja Mörthla z 15 kronami 50 vin., torej za letni dohodek 1800 do 1900 kron.

Ze omenjenemu Jož. Lampretu, ki dela z 10 delavci in petimi elektromotorji, se je predpisal davek v znesku 7 kron 20 vin. za letni dohodek 1200 kron in se mu ni smel zvišati, čeprav je sam predlagal zvišanje davka; mizarju Mörthlu pa, ki sam samcat izvršuje svoja mala naročila, se je predpisal davek za 1800 kron dohodkov.

Razumę se samo po sebi, da se davkoplačevalci, s katerimi davčni nadzornik tako milostno postopa, ne čutijo ravno zato obtežene, ker jim je treba plačati manj davka. Predpis davka pa je podlaga za volilni imenik, ki je menda popolnoma prepuščen davčnemu nadzorniku.

Vsled zgoraj navedenih treh predpisov je tekom reklamacijskega roka prišlo nenadoma troje volilcev v drugi volilni razred, ki bi bil potemtakem zagotovljen nemški stranki. Da se je to zgodilo slučajno, se ne more misliti ker te številke dajo sklepati, da se davčni nadzornik posebno zanima za občinske volitve v Šoštanju.

Zato stavijo podpisani vprašanje:

1. Ali je finančnemu ministru znano to postopanje slovenjegraškega davčnega nadzornika?
2. Kaj misli storiti, da volilni vspeh ne bode prepuščen temu davčnemu nadzorniku?

Dunaj, 11. marca, 1905.

Podpisani slovanski poslanci.

Pismo iz Balkana.

Iz Sofije, 16. sušca.

Spomlad se bliža, hrib in log bosta kmalu zelenela na Balkanu in po Rodopah, zaeno s tem se pa približujejo tudi velike homatije, hujše nego so bile v prejšnjih letih. V Makedoniji si stoje nasproti trije sovražniki: Bolgari, Grki in Srbi, katerim trem stoji nasproti eden „trinog“ Turčin. Dokler se oni trije med sebo kavsajo in ravsaajo, do tačas se Turčin smeji zdaj enemu, zdaj drugemu; pa še podšunta drugega proti drugemu. A v obče lahko gospodari nad tremi „pravoslavni“ narodi eden mohamedanski, dokler traja ta nesloga. Vendar se ne čuti za daljno bodočnost več sigurnega, zato se pripravlja na vojsko. Proti kateremu sovražniku se boče Turčin tokrat vojeval, to še natančno sam ne ve: ali proti notranji ustaji, ali pa proti Bolgariji, ali — kar je za nas najverjetneše — proti obema. Resnica je, da je že zdaj natrpanih mnogo vojakov vsakega orožja na bolgarsko-turški meji. Sklicanih je znaten del rezervistov v raznih vilajetih: orožja in streljiva se je preneslo na mejo okolu 400 vagonov, a za popravke strateških cest je na razpolago 120.000 arskih lir (1 lira = 22 kron). Bolgarija seveda ne sme zaostati. A Evropa gleda mirno na te priprave, ne da bi pomislila, da bo ona kriva, če bodo začele puške pokati na Balkanu. One velesile, katere so podpirale berlinski dogovor, bi lahko odstranile to nevarnost, ako bi hotele narediti konec anarhiji v Makedoniji.

A že v Berlinu bi se bilo tedaj imelo rešiti Makedonsko vprašanje, ako ne bi bil grof Andrassy diktiral § 23 v današnji redakciji. To je bila nevarna igra, kakoršna se je v drugi izdaji pokazala predlani v Münzstegu. A zato stojimo danes pred vrati hude vojske.

V tukajšnjih dobro informiranih diplomatskih krogih se govori, da je evropska diplomacija že izgotovila svoj načrt za avtonomijo v Makedoniji in v Odrinskem. Ta načrt bo naložen Turčiji, od koga? Od Bolgarije. To težavno zadačo nam kroji diplomacija; a ker se Bolgarija sama ne bi lotila pobiranja kostanjev iz žarjavice, za to jo bode „pro forma“ podpirala koalicija evropskega brodovja, katero bo operiralo na maloazijskem obrežju, da se ne bi povečali turški garnizoni iz Male Azije. A kar je zdaj vojakov v evropski Turčiji, naj bi jih izpodila Bolgarija — čim dalje mogoče. Bog daj sreče!

To bo začetek, a konec na kakem kongresu, kjer se bodo uredile pravice in dolžnosti vsakega udeleznika. In tedaj se bo javno pokazalo, k do je za koga kostanje iz žarjavice pobiral.

Domače in druge vesti.

— Naši denarni zavodi. Pod tem naslovom smo objavili v zadnji številki dopis iz Slovenskih goric, v katerem dopisnik kot prijatelj slovenske nčee se mladine slovenskim posojilnicam očita, da izvzemši ptujsko posojilnico premalo skrbe za podporo slovenskih dijakov na visokih šolah. Izreči moramo, da popolnoma pritrjujemo besedam dopisnika, da je izmed vseh slovenskih posojilnic doslej ptujška posojilnica za naraščaj slovenske inteligence največ storila, in izražamo le željo, da bi se tudi druge posojilnice te važne zadače v enaki meri oprijele. Kar se mariborske

posojilnice tiče, pogreša naš dopisnik v njenem izkazu odstavek o dobredelnih izdatkih ter poziva mariborsko posojilnico, naj se začne zavedati svojih narodnokulturnih nalog. Kakor rečeno, je naša vroča želja glede vseh posojilnic, naj si vzamejo ptujsko posojilnico za vzgled glede skrbi za slovenski naraščaj, toda z ozirom na splošno obtožbo našega dopisnika zoper mariborsko posojilnico posebej pravici na ljubo povdarjamo, da je s tem, da slovenski meji v nemškem Mariboru s svojim rezervnim zakladom postavila obmejnim Slovencem „Narodni dom“ in istega kljub temu, da ne prinaša dohodkov, z velikimi žrtvami vzdržuje; izpolnjuje važno narodno-kulturno delo. To smo opomnili, da nismo krivični.

— Savinjsko gozdarstvo in izvoz. Nekdaj tako cvetoča trgovina z lesom v gornji Savinjski dolini, ki je izvzajala les na Savinji po splavih in zalagala z njim celo balkanske kneževine, je skoraj ponehala. Bosanski les je izpodrinil našega malone povsod. Celo tržišča v gornji Italiji, kamor so doslej uvažali štajerski in koroški lesotrčci, hoče bosanska konkurenca si popolnoma osvojiti, dasi je bosanski les mnogo slabjši od našega. Južna železnica je z bosanskimi lesotrčci sklenila jako ugodno pogodbo, ker plačujejo na progi Sisek-Cormons, dolgi 368 km, za pošiljatve, namenjene v Benetke, 101 frank za deset ton, a na progi Celje-Cormons, ki je za 100 km krajša, je plačati 140 frankov, torej skoraj 40 frankov več kakor na progi Sisek-Cormons za isto težo. Pri takšnih razmerah je pač vsaka konkurenca južnoštajerskega, boljsega lesa z bosanskim na gornjeitaljskih tržiščih nemogoča. — Ali razen te je še ena krivica, ki se godi savinjskemu gozdarstvu. Tovornina za progo Judenburg-Trst, dolga 417 km, znaša 6 kron manj kakor tovornina za progo Rečica-Trst, dolga 250 km! Zdi se, kakor da se je vse zaklelo zoper ubogo prebivalstvo gornje-savinjsko, ki živi malone izključno od gozdarstva. Seveda tudi posledice niso izostale, ker prebivalstvo trumoma zapušča domovino. Da se krivica popravi, je poslanec Berks interpeliral v državnem zboru železniškega ministra ter predlagal, naj se našim lesotrčcem odpre pot k morju ter omogoči izvoz v Švico in Francijo. In ravnotakšne nepravične olajšave pri tarifu ima slavonski izvoz. Najbližnja pomoč našemu gozdarstvu bi bila izvršitev železniške zveze Kamnik-Polzela s stransko črto Rečica-Gornji grad; potem naj bi se zvezal Kamnik s Kranjem ter bi naš lesni izvoz se stekal po novi bohinjski železnici v gornjo Italijo.

— Občinske volitve v Šoštanju, ki se imajo v kratkem vršiti, so že dale povod skrajno pristranskemu postopanju vladnih organov. Vsled krivičnih, popolnoma nezakonitih mahinacij slovenjegraškega davčnega nadzornika, dr. Oplustila, ki je nemškimi volilci predpisaval višje davke, kakor zahtevajo njihovi dohodki; a s slovenskimi davkoplačevalci delal nasprotno, samo da bi jih vrgli iz volilnega imenika, je bila zmaga nemški stranki zagotovljena. A ta skrajno zviti način, kako bi ugrabili šoštanjski pritepenci in renegatska druhal s „sokoli“ Woschnaggi na čelu občinski zastop avtohtonemu slovenskemu prebivalstvu, je povzročil interpelacijo slovenskih poslancev v državnem zboru. Seveda, če bi šlo po volji šoštanjskih judežev, bi vriskali in piskali, a sedaj jih ondotni Slovenci nakurijo, da bo veselje. Kako „objektivno“ so delali Nemci, kaže dovolj jasno ta interpelacija. Nemški Míhl pa

Izpremembe v nadpoveljstvu. Kuropatkin je torej od nadpoveljstva res odstavljen. Takoj ko je došla carjeva brzozavka, je oddal Kuropatkin nadpoveljstvo Lineviču ter s posebnim vlakom zapustil bojišče, da se odpelje v Petrograd. Imenovanje generala Lineviča je armada sprejela z navdušenjem. Nadpoveljstvo bo razdeljeno sledeče: Generalissimus veliki knez Nikolajevič; vrhovno vodstvo vojaških operacij Linevič, prvi šef generalnega štaba Saharov. Poveljniki treh armad Kaulbars, Grippenberga in Heršelmana.

Generalni poročnik Nikolaj Petrovič Linevič je star 67 let. Izšel je iz pehote, je služil dalje časa v Kavkazu, Turkestanu in v Usurski pokrajini. Leta 1890, pred boksterskim ustankom na Kitajskem, je bil imenovan za poveljnika prvega sibirskega voja. Ob boksterskem ustanku je prevzel poveljstvo prve ruske ekspedicijske armade za oprostitev poslaništev v Pekinu. Pozneje je vodil mednarodne čete v Pekin ter v naskoku vzel glavno mesto kitajskega cesarstva. Zunanost Lineviča ima popolnoma mongolski tip: globoko ležeče, nekoliko mežikajoče oči, vun stoječe kosti na obrazu in košate brke.

General Linevič je pri četah posebno priljubljen ter je na glasu energičnega in odločnega vojaka. V tem se najbolj razlikuje od Kuropatkina, ki sicer velja za izbornega teoretika, a je brez odločne volje.

„Novoje Vremja“ pravi, da je število izgub na obeh straneh nižje nego 200.000. Na ruski strani so posebno velike izgube častnikov. Več polkovnih poveljnikov je padlo.

Poveljnik mandžurske armade, general Linevič. V generalnem štabu so jako zadovoljni z generalom Linevičem. Stari, izkušeni taktik je izborno kril umikanje desnega armadnega krila. Posrečilo se mu je, uspešno se ustavititi japonskim napadom v kljub njihovi sili ter se slednjic umaknil, ne da bi bil izgubil le en top, ali en vlak z živežem. Čini generala Lineviča in njegovih sibirskih polkov so vredni občudovanja. Premagavši najhujše težkoče je korakal v Tjelin kot zmagalet z vihrajočimi zastavami in z godbo na čelu. Posamezni deli njegove armade so bili sicer precej zredčeni, noben pa ni odrezan ali izgubljen.

O bitki pri Mukdenu. V visokih vojaških krogih se občuduje, kako lepo in v redu so se umaknili Rusi iz Mukdena. Bitka je bila strašna ter je trajala deset dni. Po moderni vojaški znanosti se smatra za nemogoče, da bi mogla kaka bitka trajati po več dni. Sodilo se je, da niena armada na svetu ne bi mogla zdržati več nego od jutra do večera v bitki, ko grme venomer topovi ter se neprestano strelja iz pušk. Ali v bitki pri Mukdenu je trajalo to 10 dni sredi hude zime. Glad, pomanjkanje in neznanski strapaci so spremenili ljudi v živali. Kri je tekla v potokih, dobesedno vzeto, udje teles so letali po zraku, zlasti strašen je bil boj z bajoneti. Ko se je nagnila vojna sreča na japonsko stran, je bilo pričakovati, da se spustijo Rusi v brezupen beg te se zgubijo v malih četah narazen, katere potolčejo Japonci ali pa poginejo na mrzlih mandžurskih poljanah. Toda to se ni zgodilo. V polkih Rusov, ki so toliko trpeli, je bilo še zadosti moralne moči in discipline, da so se začeli umikati po teh strašnih dneh v precejšnjem redu. Ko je bil tepen. Napolen dne 18. junija 1815. pri Belle-Alliance po 6 urnem borenju z Wellingtonom in Blücherjem ter se jih je pričelo zasledovati, se je razpršila vojne vajena francoska armada ter se poizgubila. Avstrijci so se pri Kraljevemgradu dobro držali, alj ko se je začela sreča nagibati na prusko stran, so se spustili v beg, kamorkoli je kdo mogel bežati. Tako se je godilo Prusom pri Jeni, Francozom pri Sedanu. Skoro nadčloveška naloga je vzdržati red in disciplino, ako sovražnik prodira in strelja na poraženo armado. Ruska armada pa je prestala to najtežjo preskušnjo, ki se more naložiti vojaku, na najlepši način.

Proti Harbinu. Iz Petrograda se poroča: Po oficijalnih poročilih Kuropatkinovih ni bilo pri Tielinu nobenih nadaljnih bojev. Rusi marširajo proti severu, seveda komaj do Harbina. Začasni maršne pojde dalje nego 60 vrst severno od Tielina. Od Harbina dobivajo Rusi medpotoma okrepljenja. V Harbinu je stala močna rezerva. Na resne spopade začasno ni več računati, ker Japonci severno Tielina ne morejo tako lahko nadaljevati svojih zasledovanj, ker jim je proviant preveč od rok.

Japonsko brodovje pri Singaporu. Kakor se poroča iz Singapora, je sračal parnik „Hougvar“ pri svetilniku v bližini Sorlunga 22 japonskih ladij. Japonsko brodovje, obstoječe iz oklopnih križark, pod poveljstvom kapitana Jamaje se je v sredo približalo Singaporu in se usidrilo izven pristanišča. 13 drugih vojnih ladij se je usidrilo 20 milj izven pristanišča pri svetilniku Horsborongh, ob vhodu v morski preliv. Iz krcala sta se dva častnika, ki sta se posvetovala z japonskim konzulom. Brodovje kmalu odpluje odtod, najbrže v morski preliv Sunda.

„Lokalanzeiger“ poroča iz Tokia: Tu se glasi, da sta ruski križarki „Rossija“ in „Gromoboj“ zopet sposobni za plovbo. „Bogatira“ popravljajo noč in dan. V Vladivostoku je pripravljenih za odhod dvajset torpedovk in nekaj podmorskih čolnov.

Brzozavka generala Kuropatkina od 17. t. m. poroča: Po ukazu Vašega Veličanstva, katerega sem prejel dne 16. t. m., sem dne 17. t. m. izročil generalu Lineviču poveljstvo nad četami na kopnem in na morju.

London, 20. marca. Ojama je v torek s svirajočimi godbami na čelu prišel v Mukden. Japonske izgube pri operacijah za Mukden znašajo 52.000 mož, med njimi tisoč častnikov. Rusi se umikajo proti Harbinu. Za seboj razdirajo železniški tir, vsled česar se razna dobava Japoncem zapozni.

London, 20. marca. Japonski poslanik se je izjavil, da bo Mukden nova japonska operacijska baza. Vprašanje, če z operacijami proti Harbinu in Vladivostoku Japonci ne gredo predaleč, je zanikal. — Harbin je le 500 angleških milj od Daljnega, Daljni od Mukdena 300 milj, iz Japonske do Daljnega je pa le 3 dni.

Pariz, 20. marca. Resen boj se je unel blizu Tjelina. Govori se z velikih izgubah Kurokijevih.

Petrograd, 20. marca. General Linevič poroča, da so Japonci 18. t. m. bombardirali Tastemtse in da so japonski konjeniki zasedli Jakumen.

London, 20. marca. Ruska armada se umika na Harbin in razdira železnico.

Loterijske številke.

Trst, dne 18. marca 1905: 85, 34, 3, 87, 54.
Linc, „ „ „ „ 82, 50, 60, 10, 51.

Cepljenega trsja

nekoliko tisoč še ima oddati **M. Cilenšek**,
prof. Ptuj. (132) 1

Oznanilo!

Pri **Jakobu Janiču v Žalcu** ima Hrastnikova tovarna veliko zalogo vsake vrste umetnega gnōja za hmelj, vinograde, travnike in njive po ravno taisti ceni kakor tovarna naprodaj.

Obenem se pa še naznani, da se dobijo pri Janiču tudi najboljše in

čisto zanesljive sorte semen

kakor: Konjska detelja, lucerna, vse sorte trave za polje, kakor tudi vsa druga semena za vrtnarijo. Naprodaj so razven tega še lese za hmelj sušiti po 28 kr. komad, prav dobre in močne. (130) 10-1

Otvoritev nove gostilne.

Naznanjam slavnemu občinstvu
da otvorim v četrtek, 23. marca gostilno „pri lipi“ v svoji hiši v Gaberjih št. 28.

Točil bom sama pristna vina iz Haloz, riljček in druga ter vedno sveže marčno pivo „Združenih delniških pivovaren“.
Priporočam se za mnogobrojen obisk z odličnim spoštovanjem

(133) 2-1

Jakob Omladič.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 2. marca 1905, opravilna številka E 24415/I se prodajo

27. marca 1905 ob 10. uri dop. v Kranjčici št. 13

na javni dražbi: 1 gasilna brizgalnica, razno gasilno orodje ter različne obleke za gasilce in 10 godbenih instrumentov.

Reči se smejo ogledati dne 27. marca 1905 v času med 9. in 10. uro dopoldne v Kranjčici št. 13.

C. kr. okr. sodnija v Celju, odd. III.,
dne 8. marca 1905. (134) 2-1

Spreten in samostojen

krojač

samec ali oženjen brez otrok, dobi takoj primerno mesto, kjer ni skoro nobene konkurence. (137) 2-1

(136)

Drevesa

visoko- (180 m do krone) in poludebelnata (130—150 m do krone) najboljših spodnještajarskih vrst jabolk, hrušek, češpelj in sliv, črešenj in višenj priporoča

Peter Korman
:: drevesnica v Činžatu ::
pošta Faal ob koroški železnici, Spodnje Štajarsko. — Ceniki na zahtevanje zastoj in franko.

Najboljše nepremočljive

plakhte za vozove in konje

šinje za tovarne vozove po novih predpisih, jeklene in železne, raznovrstno poljsko orodje,

drevesne žagice, škarje za trte

ima v zalogi in priporoča po najnižjih cenah

trgovina „Merkur“, P. Majdič, Celje.

➔ Za spomladno gnojenje: Tomaževa žlindra in kajnit. ➔